

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ВИДІВ ТУРИЗМУ

Створення нових продуктів, брендів, дестинацій, споживчих цінностей, збільшення пропозицій інноваційного характеру в сфері туризму обумовлює впровадження диференційних засобів їх просування, клієнтоорієнтацію й сервісне управління, детальний аналіз та сегментацію ринку, вдосконалення системи ціноутворення тощо. У таких випадках використовується не звичайний комплекс управлінських заходів, а технології, які здатні швидко модернізувати, реорганізувати діючі структури в ефективний управлінський конгломерат, здебільшого транснаціонального типу, технології, що формують нові знання та перетворюються на оремий виробничий фактор в умовах переходу до інноваційної економіки. Сутність наукових досліджень у напрямі розвитку теорії інноватики туризму полягає у виокремленні основних складових інноваційного процесу, формуванні понятійного апарату та синонімічного значення схожих за змістом понять: «розвиток», «модернізація», «еволюція», «зростання» тощо. Слово «інновація» походить від латинського «*innovare*», що означає «використовувати щось нове». Існує безліч визначень терміна «інновація», що, безумовно, свідчить про складність та багатоаспектність даної наукової категорії.

Управління регіональним розвитком туризму характеризується сукупністю цілей, завдань, механізмів, які рештою визначають його тактику й стратегію, яке в свою чергу ґрунтується на врахуванні природних умов, ресурсного забезпечення, розвиненості транспортної інфраструктури, соціальних факторів (умов життя людей, рівня культури, зайнятості населення), економічних факторів, пов'язаних зі створенням основи для розвитку туризму (стабільних валютно-фінансових, зовнішньоекономічних відносин), екологічних факторів, які можуть обмежувати, або, навпаки, створювати пріоритети розвитку туризму в регіоні. Головна проблема – вибір сучасної стратегії регулювання та інструментів реалізації управлінської діяльності в туристичній системі регіону як пріоритетної сфери регіональної економіки. Вирішення даної проблеми потребує великої кількості фахівців – менеджерів, здатних керувати туристичним підприємництвом не тільки на рівні, скажімо, готелів та туристичних фірм, а й на регіональному рівні. актуальність предмету дисципліни зумовлена об'єктивними потребами ринкової економіки у розвитку нових форм організації та управління регіональним розвитком туризму.

Світовий досвід регіонального розвитку свідчить про те, що в сучасному світі не існує домінуючої моделі державного регулювання регіонального розвитку туризму, що зумовлюється різноманітністю регіонів. Л. Кривега і О. Головащенко визначають туризм як здійснення туристської активності та організацію туристичної діяльності, що спрямована на задоволення рекреаційних, пізнавальних, економічних та духовних потреб особи шляхом переміщення соціальних суб'єктів у соціальному просторі. Туристська

активність – це подорожі по країні або виїзд за кордон соціальних суб'єктів з метою безпосереднього задоволення своїх фізичних, пізнавальних, оздоровчих, спортивних, ділових, релігійних, духовних та інтелектуальних потреб. Відповідно, туристична діяльність – це підприємницька діяльність підприємств, установ, організацій, фірм на туристичному ринку, спрямована на задоволення потреб суб'єктів туристської активності [1]. Стан наукової складової формування й управління інноваційним потенціалом розвитку туризму і рекреації в регіоні відображається у тому, якої складності завдання наукового характеру він спроможний розв'язувати, наскільки він може адаптуватися та бути чутливим до потреб суспільства у певному виді туристично-рекреаційних послуг. Тобто створення нових знань, їх упровадження в практику роботи суб'єктів регулювання й суб'єктів господарювання формує основу наукової складової інноваційного потенціалу регіонального розвитку туризму і рекреації. Сформований інноваційний потенціал регіонального розвитку туризму є завершальним етапом циклу виробництва туристично-рекреаційних послуг, що істотно впливає на кінцевий результат (пропозицію і надання послуг). Причому, надання послуг туризму і рекреації в умовах ринку повинно супроводжуватися захистом прав та інтересів споживачів, забезпеченням їх безпеки [2].

Інновації в туризмі – складний процес, в якому задіяні споживачі туристичних послуг, організації, що їх надають, органи місцевого самоврядування та інші суб'єкти ринку. Відповідно мотиви та причини появи інновацій у туристичному бізнесі в кожній країні є різними. Інновація в туризмі «передбачає розробку оригінального підходу, нові шляхи щодо використання існуючих ресурсів при одночасному пошуку нових» [3]. Типізація інновацій дає можливість визначити напрями та характер інноваційних змін у туристичному бізнесі. Важливим фактором розвитку регіональної політики інноваційних видів туризму повинно бути залучення науковців до розробки місцевих програм розвитку інновацій в туризмі, оцінці їх ефективності, обґрунтування фінансово-кредитного забезпечення інноваційних процесів, визначення стратегії і тактики інноваційної політики регіональних туристичних підприємств. Впровадження інновацій на підприємствах туризму повинно носити системний характер і передбачати утворення соціальних, ринкових, інфраструктурних, інституційних формувань, розширення інноваційної інфраструктури. [4]. Інноваційний розвиток туризму сприятиме створенню нових робочих місць та отриманню додаткових надходжень до бюджету, що дозволить вирішувати питання зростання добробуту як населення, так і країни в цілому. Існує багато проблем, які потребують вирішення: удосконалення законодавства, оновлення інфраструктури, підвищення кваліфікаційного рівня існуючого персоналу та навчання нових кадрів, вирішення транспортної проблеми і подолання політичної кризи, що дозволить туристичному ринку України перейти на новий, вищий ступінь.

Література

1. Використання інноваційних технологій в галузі туризму: монографія / В.М. Зайцева, Д.Д. Гурова, О.М. Корнієнко, Т.С. Кукліна, С.М. Журавльова. – Запоріжжя : Дике Поле, 2015. – 144 с
2. Кривега, Л.Д. Туризм: проблеми вдосконалення правового регулювання в Україні [Електронний ресурс] / Л.Д. Кривега, О.В. Головащенко. – Режим доступу : <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/archive/articles/2754.pdf>
3. Сисоєва, С.І. Механізми управління туристичним бізнесом в Україні [Електронний ресурс] / С.І. Сисоєва. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2014-2/doc/2/08.pdf>
4. Sipe L.J. What is innovation in the hospitality and tourism marketplace? A suggested research framework and outputs typology [Електронний ресурс] / L.J. Sipe, M. Testa. – Режим доступу : <http://scholarworks.umass.edu/refereed>

УДК 911. 332.122

МАШКА Г.В., ТАНЧИНЕЦЬ Е.О.
Мукачівський державний університет

ВПЛИВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ НА ДЕМОГРАФІЧНУ СИТУАЦІЮ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Закарпатська область надзвичайно перспективний регіон України з точки зору туризму, рекреації та відпочинку. Туристична галузь – це потужний чинник розвитку області. З року в рік туристичний потенціал Закарпатської області нарощується. Найбільш перспективний для розвитку туризму регіон в Україні. Завдяки геополітичному розташуванню (межує з чотирма країнами Карпатського Євросоюзу – Угорщиною, Польщею, Словаччиною, Румунією), природно-кліматичним особливостям (привабливі гори, чудова природа, чисте навколишнє середовище, джерела мінеральних вод) і багатій культурно-історичній спадщині область має надзвичайно сприятливі умови для розвитку туризму й оздоровлення людей [3]. До базових видів туризму Закарпаття слід віднести: лікувально-оздоровчий; культурно-пізнавальний; релігійний; спортивний; екологічний (зелений) туризм [3]. Унікальний рекреаційний потенціал, який сприяє розвитку практично усіх видів туризму, з кожним роком залучає в Закарпаття все більше відпочиваючих. Розвиток туристичної індустрії в Закарпатській області має надзвичайно важливе значення і для покращення соціально-економічної ситуації, яка на даний час склалася в області. Зокрема, позитивний внесок туристичних підприємств у розбудову місцевої та вітчизняної економіки проявляється в досягненні соціально-економічного ефекту від їх діяльності.

Туристична індустрія має вагомий вплив на демографічну ситуацію в області та є одним з найважливіших чинників розвитку країни. Економічні та демографічні процеси взаємозалежні, адже населення є категорією демоекономічною, а всі пов'язані з нею явища мають великий вплив на економічне становище країни. Демографічний стан та економіка країни становлять одне ціле: потреби населення викликають появу та зміну виробництв і послуг, а останні впливають на матеріальний та духовний стан

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>